

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SECONDARY
SCHOOL STUDENTS' LISTENING
COMPREHENSION LEVELS AND THEIR
ACADEMIC ACHIEVEMENTS**

Ortaokul Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyleri İle

Akademik Başarıları Arasındaki İlişki

Cemil ŞAHİN¹

Fahri TEMİZYÜREK²

Abstract

The aim of the research is examining the relation between the level of understanding of what they listen and their academic success and what rate of the level of understanding what they listen predicts the secondary school students' academic success. This research is a relational search model a descriptive work. While all of the students attending in secondary schools in Kırşehir province creates the universe of the research, in total 444 students attending in 7 official school in Kırşehir province creates the research sample. Maximum diversity method from purposeful sampling types has been adopted and taking into consideration the representation ability of the universe, the students in different socio economic background have been included into the research. As a data collection tool 'Listening Test 1' and 'Listening Test 2' have been used by the researcher by getting opinions of the experts and doing necessary item analysis. In determining the academic achievement points of the students in Turkish, mathematics, science and technology, social sciences, culture of religion and English lessons 2016-2017 educational terms TEOG 1 and 2 exam points have been used. In the work the analysis of the data for examining the relation between the level of understanding of what students listen Pearson Moments and Correlation coefficient Technique have been used. For examining the predictive power of the level of understanding what students listen, simple linear regression analysis technique has been used. In solution of data spss 21.0 statistical package program has been used. In the end of the work, it is has been arrived at the conclusion that there is high positive relations between the academic success in Turkish, mathematics, science and technology, social sciences, culture of religion and English lessons and the arithmetic mean of the listening tests. Also it has been understood that listening comprehension skill which is a predictive variable is an important predictor of the academic success.

Keywords: Listening, Academic Success, Comprehension, Predict.

¹ MEB, Türkçe Öğretmeni. Kırşehir/Türkiye. cemilsahin4040@gmail.com

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara/Türkiye. fahri@gazi.edu.tr

Öz

Araştırmanın amacı, ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ve öğrencilerin dinlediğini anlama düzeylerinin akademik başarılarını ne oranda yordadığını incelemektir. Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde bir araştırma olup betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Kırşehir il merkezinde öğrenim gören tüm ortaokul öğrencileri oluşturmakta iken, araştırmanın örneklemini Kırşehir il merkezinde bulunan, toplam 7 resmi ortaokulda öğrenim görmekte olan 444 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemin seçiminde, amaçsal örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi benimsenmiş, bu bağlamda evrenin temsil yeteneği göz önünde bulundurularak örnekleme farklı sosyo-ekonomik geçmişe sahip bölgelerde öğrenim görmekte olan öğrenciler dâhil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından, uzman görüşü alınarak ve gerekli madde analizleri yapılarak hazırlanan “Dinlediğini Anlama Testi 1” ve “Dinlediğini Anlama Testi 2” kullanılmıştır. Öğrencilerin Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, din kültürü, İngilizce derslerindeki akademik başarı puanlarını belirlemede ise 2016-2017 eğitim-öğretim yılı Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı (TEOG) 1 ve TEOG 2 sınav puanları kullanılmıştır. Çalışmada verilerinin analizinde; öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı tekniği, öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin akademik başarılarını yordama gücünü incelemek için ise basit doğrusal regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise SPSS 21.0 istatistik paket programından yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda dinleme testleri aritmetik ortalaması ile Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, İngilizce, din kültürü derslerindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif ilişkilerin olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca, yordayıcı değişken olan dinlediğini anlama beceri düzeyinin akademik başarının önemli bir yordayıcısı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dinleme, Akademik Başarı, Anlama, Yordama.

Giriş

İlköğretim, temel eğitim kapsamı içerisinde, bütün öğrenciler için istendik davranışların ve temel becerilerin kazanıldığı dönemdir. Bundan dolayı öğretim dönemleri içerisinde ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Bu dönemde kazanılan istendik davranışlar ve temel beceriler bireye hayatı boyunca ışık tutmaktadır.

Bir beceri dersi olan Türkçe dersinde okuma, yazma, konuşma becerisi eğitiminin yanı sıra dinleme becerisi eğitimi de günümüzde önemli bir yer tutmaktadır. Dinleme becerisinin önemi çok önceden fark edilmiş fakat bu farkındalığın sistematik ve kurallı bir şekilde eğitim ortamına yansıtılması gecikmiştir. İlköğretim Türkçe programları incelendiğinde uzun yıllar okuma ve yazma becerilerine verilen önemin dinleme becerisine verilmediği görülmektedir. 1923-1981 yılları arasındaki Türkçe öğretim programlarında dinleme becerisi ile ilgili davranışlara yer verilmemiştir. Ancak, 1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı'nda dinleme becerisi ile ilgili davranışlara yer verilmeye başlanmıştır fakat bu programa göre hazırlanan Türkçe ders kitaplarında dinleme etkinliklerine yer verilmemiştir. Türkçe dersleri, dinleme etkinlikleri ile 2006 Türkçe Öğretim Programı ile tanışmıştır (MEB, 2006). 2018 yılında basılan Türkçe ders kitaplarında ise dinleme metinlerinin yanına dinleme/izleme metinlerinin de eklendiği görülmüştür.

Johnson (1951), dinlemeyi sözlü iletişim sürecinde etkili anlama ve cevap verme niteliği olarak tanımlamıştır. Taşer (2000)'e göre dinleme, konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, yorumlamak, değerlendirmek, organize ederek aralarındaki ilişkileri saptamak, belleğimizde saklamaya değer bulduklarımızı seçip ayırmaktır. Ergin ve Birol (2000) ise dinlemeyi seslerin ve varsa konuşma görüntülerinin farkında olmayla ve onlara dikkati vermeye başlayan, belli işitsel işaretlerin tanınması ve hatırlanmasıyla süren ve anlamlandırılmayla son bulan psikolojik bir süreç olarak tanımlamıştır. Genel olarak, dinleme becerisine ilişkin tanımlarda işitilen seslerin zihinde anlamlandırılması noktasına

vurgu yapılmıştır (Demirel, 1996; Ergin ve Birol, 2000; Gürgen, 2008; Kurt, 2008; Yangın, 1999).

Günümüzde değişen toplumsal ve ekonomik yapı, bilişim dünyasındaki hızlı gelişmeler sürekli öğrenen bireyler yetiştirilmesini zorunlu kılmıştır. Öğrenmenin temelinde iletişim, iletişimin temelinde ise dinlemenin yattığı düşünüldüğünde dinleme becerisi eğitiminin önemi daha da öne çıkmaktadır (Şahin, 2012). Doğal gelişim sürecinde bireyler önce dinleyecek, sonra konuşacak daha sonra ise okuyacak ve yazacaklardır. Dil becerileri arasında dinleme; bireyin doğumuyla birlikte gelişmesi ve böylelikle sonradan kazanılacak diğer dil becerilerine kaynaklık etmesi, sosyal hayat içinde en fazla kullanılan dil becerisi olması, bireyin sosyal çevrede ve okul yaşantısında öğrenmelere temel oluşturması gibi özellikleri ile büyük bir önem taşımaktadır (Ateş, 2016: 310).

Dinleme çocuğun ilk ana dili etkinliğidir, çocuk okul öncesinde bilgilerin çoğunu dinleme yoluyla öğrenmektedir. Bu yönüyle de okul dönemine kadar anlama ve öğrenmenin temelini oluşturur. Dinleme, okul çağına kadarki tek anlama becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuk, okula başlayıp okumayı öğreninceye kadar bilgilerinin çok büyük bir bölümünü dinleme yoluyla edinir (Doğan, 2007).

Okuma ve dinleme, anlamanın iki önemli ayağını oluşturmaktadır. Okuduğunu anlama gücü ile akademik başarı arasında yüksek ilişki olduğunu gösteren araştırma bulguları bulunmaktadır. Bloom'un da içinde bulunduğu bir grup tarafından, 15 ülkeden seçilen ortaöğretimdeki öğrenciler üzerinde, kendi ana dillerinde okuduğunu anlama, dil-edebiyat, fen bilimleri ve matematik alanlarında olmak üzere dört başarı testi uygulanmıştır ve okuduğunu anlama gücü ile söz konusu üç alandaki başarı arasındaki ilişki katsayısının oldukça yüksek olduğu görülmüştür (Bloom, 1979, Aktaran; Nas, 2003). Ülkemizde de benzer bazı çalışmalar yapılmış ve okuduğunu anlama beceri düzeyinin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Fidan ve Baykul (1994) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin okuduğunu anlama testindeki başarılarıyla diğer derslerdeki başarıları arasında yüksek bir ilişki bulmuşlardır. Bayat, Şekercioğlu ve Bakır (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise okuduğunu anlama başarısının fen bilgisi başarısını manidar bir biçimde yordadığını tespit etmişlerdir. Ayrıca Ateş (2017), yapmış olduğu çalışmada, okuduğunu anlama ile Türkçe dersi başarısı ve genel akademik başarı ortalaması arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sonuç olarak okuduğunu anlama ve akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Fakat ilgili alanyazın taramasında, anlamanın iki önemli ayağından biri olan 'dinlediğini anlama' ve 'akademik başarı' arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki bilgiler ışığında, anlamanın iki önemli ayağından biri olan dinleme ile akademik başarı arasında bir ilişki ve yordama olup olmadığı sorusu, güncel ve önemli bir soru olarak karşımızda durmaktadır.

A.1. Amaç

Bu çalışmanın amacı, 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ve dinlediğini anlama düzeyinin akademik başarıyı yordama gücünü ortaya çıkartmaktır. Bu amaca yönelik daha ayrıntılı bulgular ortaya koyabilmek için aşağıdaki problemlere cevaplar aranmıştır:

- a) 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile Türkçe dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?

- b)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile matematik dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?
- c)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile fen ve teknoloji dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?
- d)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile sosyal bilgiler dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?
- e)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile İngilizce dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?
- f)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersi akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?
- g)** 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile yılsonu genel akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki ve yordama var mıdır?

B. YÖNTEM

Bu araştırma ile ortaokullarda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki ve öğrencilerin dinlediğini anlama düzeylerinin akademik başarılarını ne oranda yordadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde (Karasar, 2010) bir araştırma olup betimsel bir çalışmadır. İlişkisel model, iki veya daha çok değişken arasında birlikte değişimin varlığını veya değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Cohen, vd. 2003). Araştırmada dinlediğini anlama düzeyi ile akademik başarı arasındaki ilişki ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu modeldeki korelasyon katsayısı yalnızca ilişkinin düzeyini belirtmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analiz tekniği kullanılmıştır. Dinlediğini anlama düzeyinin akademik başarıyı ne oranda yordadığını tespit etmek için ise tek yönlü doğrusal regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Regresyon analizi, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu ilişkiyi kullanarak o konu ile ilgili tahminler ya da kestirimler yapabilmek amacıyla yapılmaktadır (Büyüköztürk, 2011).

B.1. Örneklem / Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini Kırşehir il merkezinde öğrenim gören tüm ortaokul öğrencileri oluşturmakta iken, araştırmanın örneklemini Kırşehir il merkezinde bulunan, toplam 7 resmî ortaokulda öğrenim görmekte olan 444 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemin seçiminde, amaçsal örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi benimsenmiş, bu bağlamda evrenin temsil yeteneği göz önünde bulundurularak örnekleme farklı sosyo-ekonomik geçmişe sahip bölgelerde öğrenim görmekte olan öğrenciler dâhil edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik nitelikleri incelendiğinde; 444 öğrenciden, 220 öğrencinin (%49,1) kız, 224 öğrencinin ise (%50,9) erkek olduğu bu öğrencilerin tamamının (%100) 8. sınıfta öğrenim gördükleri anlaşılmıştır.

B.2. Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin dinlediğini anlama düzeylerini belirlemek amacıyla iki metin kullanılmıştır. Metinlerin ikisi de uzman görüşü alınarak belirlenmiş metinlerdir. Bu metinler “Eskici” (Karay, 2015) ve “Son Kuşlar” (Abasıyanık, 2002)’dir. Belirlenen metinlerle ilgili nihai testte yirmişer soru bulunmaktadır. Soruların tamamı çoktan seçmeli olup her sorunun cevap seçeneği dördüttür.

Öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerini belirlemek için geliştirilen bu soruların hazırlanmasında Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018)'ndaki dinleme/izleme kazanımları ile çoktan seçmeli soru hazırlama teknikleri göz önüne alınmıştır. Bu şekilde her birinde yirmi beşer soru olan iki adet dinlediğini anlama testi oluşturulmuştur. Hazırlanan bu testler üzerinde konu alanı uzmanlarına ve ölçme değerlendirme uzmanlarına danışılarak gerekli değişiklikler yapılmış ve "Dinlediğini Anlama Testi 1" ve "Dinlediğini Anlama Testi 2"ye ön uygulama için son şekli verilmiştir. Hazırlanan çoktan seçmeli test formu araştırmanın gerçekleştirileceği gruba denk düştüğü düşünülen 98'i kız, 95'i erkek olmak üzere 193 ortaokul 8. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Uygulamadan sonra her bir soru maddesi üzerinde tek tek madde analizi yapılmıştır. Madde analizleri sonucu madde güçlüğü (Pj) 0.40 ile 0.60 ve ayırıcılık gücü katsayısı (rjx) 0.30'un üzerinde olan maddeler olduğu gibi teste alınmıştır. Madde güçlükleri 0.35-0.70 civarında olan maddeler ise uzman görüşleri doğrultusunda düzeltilerek araştırmada kullanılan dinlediğini anlama testlerine alınmıştır. Madde analizi sırasında ilgili kriterlere uymadığı belirlenen her iki testten beşer soru test formundan çıkarılmıştır. Bu şekilde 8. sınıf düzeyinde madde güçlüğü (Pj) orta düzeyde ve madde ayırıcılık gücü (rjx) yüksek toplam 20 maddeden oluşan iki adet dinlediğini anlama testi elde edilmiştir. Hazırlanan testin daha sonra KR20 güvenilirlik kat sayısı hesaplanmış ve "Dinlediğini Anlama Testi 1" için .83 güvenilirlik katsayısı ve "Dinlediğini Anlama Testi 2" için .89 güvenilirlik katsayısı bulunmuştur.

B.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmacı tarafından geliştirilen "Dinlediğini Anlama Testi 1" ve "Dinlediğini Anlama Testi 2" örnekleme dâhil edilen 8.sınıf öğrencilerine 2016-2017 eğitim öğretim yılı, birinci ve ikinci kanaat döneminde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye genelinde merkezi bir şekilde yapılan Temel Eğitimden Orta Öğrenime Geçiş (TEOG) sınavlarından bir hafta sonra uygulanmıştır. Uygulama öncesinde uzman görüşüne başvurularak belirlenen metinler, araştırmacı tarafından defalarca çalışılarak okunmuş ve bilgisayar ortamına kaydedilmiştir. Farklı zamanlarda kaydedilen ses kayıtları tekrardan uzman görüşüne sunulmuş ve araştırma için en uygun iki ses kaydı belirlenmiştir. Araştırma sürecinde, belirlenen hikâyeler araştırmacı tarafından okunmamış, oluşturulan ses kayıtları öğrencilere dinletilmiştir. Ses kayıtlarının oluşturulmasındaki temel amaç ise örnekleme dâhil edilen tüm öğrencilerin aynı hikayeyi aynı ses tonu ile dinlemesini sağlamak ve insandan kaynaklanan anlık okuma hatalarını en aza indirmektir. Toplam da 7 resmî okuldan 444 öğrenciye yukarıda belirtilen tarihlerde ilgili hikâyeler dinletilmiş ve testler uygulanmıştır. Uygulama için gerekli izinler alınmış, araştırmanın amacı ve önemi hakkında öğrencilere gerekli bilgiler verilmiştir. Araştırmaya başlanmadan önce ilgili ders öğretmenleri ile gerekli görüşmeler yapılmıştır. Örnekleme yer alan 3 kaynaştırma öğrencisine ilgili testler uygulanmış fakat test sonuçları araştırmaya dâhil edilmemiştir. İlgili testlerin çözümü 40 dakikalık sürede (1 ders saati) gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilerin ders bazında akademik başarı notları, TEOG sınav sonuçları açıklandıktan sonra e-okul sisteminden alınmıştır. Dinlediğini anlama testlerinin değerlendirilmesi, öğrencilerin doğru cevapları için 5, yanlış cevapları için 0 puan verilerek yapılmıştır. Böylelikle öğrencilerin dinlediğini anlama testlerinden alabilecekleri tam puan 100 olarak belirlenmiştir. İlgili TEOG sınavlarında da öğrenciler her ders için 40 dakikalık süre içerisinde, 20 test sorusu çözmekte ve her doğru soru 5 puan olarak toplamla 100 puan üzerinden değerlendirilmektedir. Her iki sınavda da yanlış cevaplar doğru cevapları etkilememektedir. Çalışma sonucunda elde edilen veriler, SPSS 21.0 paket programı aracılığıyla analiz edilmiş ve bulgular tablolar hâlinde sunulmuştur.

C. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, ortaokullarda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, İngilizce, din kültürü ve ahlak bilgisi ve yılsonu genel akademik başarıları arasındaki ilişkiye ve 8. sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, İngilizce, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ve yılsonu genel akademik başarılarını yordama gücü bulgularına yer verilmiştir.

C.1. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Türkçe Dersi Akademik Başarısı Arasında Anlamli Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 1’de öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 1. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Türkçe Dersi Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Türkçe Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.95

[[1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyüköztürk vd, 2010:92).

Tablo 1’de verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, dinlediğini anlama düzeyleri ile Türkçe dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasında $r=.95$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 2’de ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin Türkçe dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 2. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Türkçe Dersi Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	4.06	.96		4.19
Türkçe	.91	.01	.95	68.85

$N=444, R=.95, R^2=.91, F(1,446)=4740,501, p<.01$

Tablo 2’deki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, Türkçe dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.95,$

$R^2=.91$, $F(1,446)=4740,501$, $p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin Türkçe dersi akademik başarısını %91 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.2. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Matematik Dersi Akademik Başarısı Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile matematik dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 3’te öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile matematik dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 3. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Matematik Dersi Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Matematik Başarısı	Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.73	

[(1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyüköztürk vd, 2010:92).

Tablo 3’te verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile matematik dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, dinlediğini anlama düzeyleri ile matematik dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile matematik dersindeki akademik başarıları arasında $r=.73$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 4’te ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin matematik dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 4. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Matematik Dersi Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	.44	1.90		.23
Matematik	.61	.027	.73	23.18

$N=444$, $R=.73$, $R^2=.54$, $F(1-446)=537.495$, $p<.01$

Tablo 4’teki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, matematik dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444$, $R=.73$, $R^2=.54$, $F(1-446)=537,495$, $p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin matematik dersi akademik başarısını %54 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.3. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Fen ve Teknoloji Dersi Akademik Başarıları Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 5’te öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 5. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Fen ve Teknoloji Dersi Akademik Başarıları Arasındaki Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Fen ve Teknoloji Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.86

[[1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyüköztürk vd, 2010:92).

Tablo 5’te verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, dinlediğini anlama düzeyleri ile fen ve teknoloji dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıları arasında $r=.86$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 6’te ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 6. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Fen ve Teknoloji Dersi Akademik Başarıları Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	14.10	1.53		9.18
Fen ve Teknoloji	.74	.021	.86	35.60

$N=444, R=.86, R^2=.74, F(1-446)=1267.512, p<.01$

Tablo 6’daki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, fen ve teknoloji dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.86, R^2=.74, F(1-446)= 1267.512, p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin fen ve teknoloji dersi akademik başarısını %74 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.4. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarıları Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 7’de öğrencilerin

dinlediklerini anlama düzeyleri ile sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 7. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Sosyal Bilgiler Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.92

[(1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyüköztürk vd, 2010:92).

Tablo 7’de verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, dinlediğini anlama düzeyleri ile sosyal bilgiler dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları arasında $r=.92$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 8’de ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 8. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	.53	1.31		.40
Sosyal Bilgiler	.93	.018	.92	52.28

$N=444, R=.92, R^2=.86, F(1-446)=2733.669, p<.01$

Tablo 8’deki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, sosyal bilgiler dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.92, R^2=.86, F(1-446)= 2733.669, p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin sosyal bilgiler dersi akademik başarısını %86 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.5. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile İngilizce Dersi Akademik Başarısı Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile İngilizce dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 9’da öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile İngilizce dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 9. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile İngilizce Dersi Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	İngilizce Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.77

[[1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyükoztürk vd, 2010:92).

Tablo 9’da verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile İngilizce dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile İngilizce dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile İngilizce dersindeki akademik başarıları arasında $r=.77$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 10’da ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin İngilizce dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 10. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve İngilizce Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	1.14	2.25		.50
İngilizce	.80	.031	.77	26.18

$N=444, R=.77, R^2=.60, F(1-446)=685.729, p<.01$

Tablo 10’daki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, İngilizce dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.77, R^2=.60, F(1-446)= 685.729, p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin İngilizce dersi akademik başarısını %60 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.6. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Akademik Başarısı Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 11’de öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 11. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Din Kültürü ve A. B. Akademik Başarısı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.90

[[1>Yüksek ilişki>0,70; 0,70> orta düzey ilişki> 0,30; 0,30> düşük ilişki>0,00) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyükoztürk vd, 2010:92).

Tablo 11’de verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarıları arasında $r=.90$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 12’de ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin din kültürü ve ahlak bilgisi dersindeki akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 12. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	15.67	1.19		13.13
Din Kültürü ve A. B.	.83	.016	.90	50.94

$N=444, R=.90, R^2=.85, F(1-446)=9.80015, p<.01$

Tablo 12’deki analiz sonuçları incelendiğinde dinlediğini anlama beceri düzeyinin, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi akademik başarısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.90, R^2=.85, F(1-446)= 9.80015, p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin din kültürü ve ahlak bilgisi dersi akademik başarısını %85 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

C.7. “8. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Yılsonu Genel Akademik Başarıları Arasında Anlamlı Bir İlişki ve Yordama Var mıdır?” Problemine İlişkin Bulgular:

Ortaokullarda öğrenim gören 8.sınıf öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile yıl sonu genel akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyebilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı analizi yapılmıştır. Tablo 13’te öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeyleri ile yılsonu genel akademik başarıları arasındaki ilişki verilmiştir.

Tablo 13. Dinlediğini Anlama Düzeyi ile Yıl Sonu Genel Akademik Başarısı Korelasyon Matrisi

Değişkenler	n	Yıl Sonu Genel Akademik Başarı
Dinlediğini Anlama Düzeyi	444	.85

[[$1>$ Yüksek ilişki $>0,70$; $0,70>$ orta düzey ilişki $> 0,30$; $0,30>$ düşük ilişki $>0,00$) aynı değerler (-) ilişkiler için de geçerlidir.] (Büyüköztürk vd, 2010:92)

Tablo 13’te verilen, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile yılsonu genel akademik başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, dinlediğini anlama düzeyleri ile yıl sonu genel akademik başarıları arasında anlamlı ve yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu anlamda, öğrencilerin dinlediğini anlama düzeyleri ile yıl sonu genel akademik başarıları arasında $r=.85$, düzeyinde yüksek ve pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo 14’te

ise öğrencilerin dinlediklerini anlama düzeylerinin yılsonu genel akademik başarıyı yordama gücü verilmiştir.

Tablo 14. Dinlediğini Anlama Düzeyi ve Yıl Sonu Genel Akademik Başarıları Akademik Başarısı Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Matrisi

Değişkenler	B	SH	β	t
Sabit	15.67	1.19		13.13
Yıl Sonu Genel Akademik Başarı	.83	.016	.85	50.94

$N=444, R=.85, R^2=.73, F(1-446)=13.745, p<.01$

Tablo 14'teki analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin dinlediğini anlama beceri düzeyinin, yıl sonu genel akademik başarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir. [$N=444, R=.85, R^2=.73, F(1-446)= 13.745, p<.01$] Bu verilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyinin genel akademik başarıyı %73 düzeyinde yordadığı anlaşılmaktadır.

D. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır: 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile Türkçe dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.95$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, Türkçe dersi akademik başarılarını %91 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile matematik dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.73$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, matematik dersi akademik başarılarını %54 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile fen ve teknoloji dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.86$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, fen ve teknoloji dersi akademik başarılarını %74 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile sosyal bilgiler dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.92$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, sosyal bilgiler dersi akademik başarılarını %86 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile İngilizce dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.77$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, İngilizce dersi akademik başarılarını %60 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersi akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.90$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi akademik başarılarını %85 oranında yordamaktadır. 8. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama düzeyi ile yıl sonu genel akademik başarıları arasında yüksek pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.85$) ayrıca dinlediğini anlama düzeyi, yıl sonu genel akademik başarılarını %73 oranında yordamaktadır.

Bu bilgilerden hareketle dinlediğini anlama düzeyi ile akademik başarı arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki olduğu ve dinlediğini anlama düzeyinin akademik başarının önemli bir yordayıcısı olduğu anlaşılmıştır. Okuma ve dinleme, anlamamanın iki önemli ayağını oluşturmaktadır. Okuduğunu anlama gücü ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren birçok araştırma bulunmaktadır (Bloom, 1979, Aktaran; Nas,

2003: 136; Fidan ve Baykul 1994; Ateş; 2017; Bayat, Şekercioğlu ve Bakır, 2014). Bu araştırma ile de dinlediğini anlama ve akademik başarı arasında anlamlı ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anlama, dinleme ve okuma yolu ile gerçekleşmektedir. Bireylerin okuma ve dinleme becerilerinin sistemli ve kurallı bir şekilde geliştirilmesi öncelikle Türkçe dersinden beklenmektedir. Türkçe öğretiminin “ihmal edilen alanı” dinleme becerisi eğitimi yalnızca ülkemizde değil yakın zamana kadar diğer ülkelerde de ihmal edilen alan konumundadır. Osada, (2004) diğer üç dil yeteneğinin (okuma, yazma ve konuşma) doğrudan dikkat çekerken, dinlediğini anlamının hem teorik hem de pratik anlamda çok az dikkat çektiğini belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerin, öğrencilerinin dinleme becerilerini yardım almaksızın kendilerinin geliştirmesini beklediklerini vurgulamaktadır. Daha da üzücü olan, dinleme becerisinin çok uzun yıllar tıpkı nefes almak, göz kırpmak veya yutkunmak gibi refleksif bir davranış olarak kabul edilmesi ve geliştirilmesi için özel bir çaba veya eğitim ihtiyacı hissedilmemiş olmasıdır (Miller, 2003; Nunan, 1999; Call, 1985). Oysa Richards’a (2008) göre dinleme becerisi yorumlayıcı bir işlemdir. İletişimde dinleyici pasif bir katılımcı olmak yerine dinletiyi izleyen, değerlendiren ve anlamı yakalamak için stratejiler uygulayan aktif bir katılımcıdır. Ayrıca dinleme ve özellikle de dinlediğini doğru anlama sadece ve sadece dil ile beyin arasında basit bir gel-git olayının ötesinde bir işlem, bir süreç olduğu gerçeği hiç unutulmamalıdır (Kahraman, 2015). Bununla birlikte 21. yüzyılda insanların sahip olması gereken önemli becerilerden biri iletişim becerisidir. İletişim becerisinin temelinde ise anlama (okuma ve dinleme), anlatma (konuşma ve yazma) becerileri yer almaktadır. Anlama ve anlatma becerilerini en üst düzeyde geliştiren bireyler duygu, düşünce ve bilgi aktarımında daha başarılı olmaktadır.

Anlamanın iki ayağından biri olan okuma becerisi, gelişimi için kampanyaların (kitap okuma kampanyaları) düzenlendiği ve genelgelerle (2005/70 Sayılı MEB Genelgesi) resmîleştirilen, okullardaki hizmetlilerden eğitim yöneticilerine kadar herkesin seferber edildiği bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysa konu dinleme becerisine geldiğinde; dinlemenin kendiliğinden gelişen bir beceri olduğu ve özel bir eğitime gerek duyulmadığı ön yargıları karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenlerle dinleme becerisi yıllarca geri plana atılan bir beceri olarak kalmıştır. Oysa yapılan birçok deneysel çalışma dinleme becerisinin eğitimle geliştirilebileceğini ortaya koymuştur (Johnson, 1951; Heilman, 1951; Irvin, 1954; Erickson, 1954; Hollow, 1955; Giffin ve Hannah, 1960, Doğan, 2007). Değişen toplumsal ve ekonomik yapı ile bilişim dünyasındaki hızlı gelişmeler dinleme becerisi gelişmemiş bireylerin akademik ve sosyal yönden, dinleme becerisi gelişmiş bireylere göre daha geri kalacaklarını gözler önüne sermektedir (Şahin, 2012). Öğrenmenin temelinde iletişim, iletişimin temelinde ise dinlemenin yattığı düşünülürdüğünde dinleme eğitiminin önemi daha da öne çıkmaktadır. Oysaki dinleme becerisi son yıllara kadar hep pasif bir beceri olarak kalmış ve gelişimi için eğitim ihtiyacı hissedilmemiştir. Hatta, David Nunan (1999)’ın deyimiyle masal kahramanı Sindirella ile aynı kaderi paylaşmış ve ne yazık ki paylaşmaya devam etmektedir. Kahraman (2015)’in da belirttiği gibi dinleme becerisi eğitimi günümüzde yetim çocuk muamelesi görmekten uzaklaşmalı ve hak ettiği yeri mutlaka almalıdır. Öğretmenler de ders kitaplarına bağımlı kalmaktan kurtulmalı ve öğretim materyallerini uyarlamada ve değiştirmede daha esnek olmayı denemelidirler. Birbirinin tekrarı niteliğinde dinleme etkinlikleri yaptırmaktansa, özgün ve yaratıcı dinleme etkinlikleri üretmelidirler. Temizyürek (2003)’in de belirttiği gibi bu materyal ve etkinliklerin hazırlanmasında öğretmenler “hedef kitleye görelilik ilkesi” ile hareket etmelidir. Unutulmamalıdır ki çocuklara anlama seviyelerinin üstünde etkinlikler hazırlayıp uygulamak, çocuğun dil gelişimine katkıda bulunması mümkün olmadığı gibi psiko-sosyal gelişimini de olumsuz yönde etkileyecektir.

Bilgi çağında ilkök, ortaokul ve lise öğrencileri gerek sözel gerekse sayısal derslerde birçok bilgiyi dinleyerek öğrenmektedir. Şayet her şey okuyarak öğrenilseydi özel derslere, yetiştirme kurslarına, özel dershanelere gerek kalmayacaktı. Çünkü bireyin basit veya karmaşık birçok bilgiyi öğrenmesi, zihninde yapılandırabilmesi için duyması, dinlemesi, dinleme esnasında tepki vermesi, dönüt alması ve tartışması gerekmektedir. Bundan dolayı seviyesi ne olursa olsun tüm öğrencilerimize aktif dinleme becerisi kazandırılmalıdır. Bu konu ile ilgili Keray Dinçel (2019), yapmış olduğu araştırmada mevcut Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikleri dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası etkinlikler olarak sınıflandırmıştır. Bu sınıflandırmada en fazla etkinliğin dinleme sonrası etkinlikler olduğu, en az etkinliğin ise dinleme sırasındaki etkinlikler olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dinlemenin aktif bir süreç olduğu düşünüldüğünde dinleme sırasındaki etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerektiği gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma Türkiye'nin, İç Anadolu Bölgesi'ndeki Kırşehir kentinde gerçekleştirilmiştir. Benzer çalışmaların Türkiye'nin başka bölgelerinde ve şehirlerinde yapılması, farklı yaş ve seviye grupları üzerinde test edilmesi çalışma sonuçlarının genellenebilmesi adına yararlı olacaktır.

Kaynaklar

- Abasıyanık, S. F. (2002). Seçme Hikayeler. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık.
- Ateş, M. (2016). Ortaokul öğrencilerinin dinlediğini anlama becerileri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Language Academy*. Volume 4/4 Winter.
- Ateş, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*. 4 (12), Eylül 2017, s. 306-317.
- Bayat, N., Şekercioğlu, G., & Bakır, S. (2014). Okuduğunu Anlama ve Fen Başarısı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176).
- Büyüköztürk, Ş. vd. (2010). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (14. Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Call, M.E. (1985). Auditory Short-Term Memory, Listening Comprehension and the Input Hypothesis. *Tesol*, 19., December. Pp. 765-781.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G. ve Alken, L. S. (2003). *Applied multiple regression/correlation analysis for the behavioural sciences*. (3rd ed.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Demirel, Ö. (1996). Türkçe programı ve öğretimi. Ankara: Kardeş Yayınları.
- Doğan, Y. (2007). İlköğretim ikinci kademe dil becerisi olarak dinlemeyi geliştirme çabaları. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Ergin, Akif ve Birol, Cem (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yay.
- Erickson, A. G. (1954). Can listening efficiency be improved? *The Journal of Communication*, 4(4), 128-132.
- Fidan, N. Baykul, Y. (1994). İlköğretimde Temel İhtiyaçların Karşıllanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. S.10
- Giffin, K., Hannah, L. (1960). A study of the results of an extremely short instructional unit in listening. *The Journal of Communication*, 10(3), 135-139.
- Gürgen, İ. (2008). Türkçe öğretimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Heilman, A. W. (1951). An investigation in measuring and improving listening ability of college freshmen. *Speech Monographs*, 18(4), 302-308.

- Hollow, M. K. (1955). An experimental study of listening at the intermediate grade level. Doctoral Thesis, Fordham University, New York.
- Irvin, C. E. (1954). An analysis of certain aspects of a listening training program among college freshmen at Michigan State College. *The Journal of Communication*, 4(2), 62-64.
- Johnson, K. O. (1951). The Effect of Classroom Training upon Listening Comprehension. *The Journal of Communication*. 1, 58.
- Kahraman, A. (2015). Dinleme Becerisi öğretimi Ya da Külkedisi Sinderella. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 45.
- Karasar, N. (2010). Bilimsel araştırma yöntemi (21. Baskı). Ankara: Nobel Yay.
- Karay, R. H. (2015). Gurbet Hikayeleri. İnkılap Kitabevi - M.E.B. Dizisi.
- Keray Dinçel, B. (2019). Türkçe (5, 6, 7, 8) Ders Kitaplarında Dinleme Etkinlikleri. *International Journal of Languages Education and Teaching*. 7 (1).
- Kurt, B (2008). Çocuk edebiyatı ürünlerinin temel dil becerisi olarak dinlemenin gelişimine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MEB, (2006). Türkçe Dersi Öğretim Programı. Ankara: MEB Basımevi.
- Miller, L. (2003). Developing Listening Skills With Authentic Materials. *ELS Magazine*. March/April issue.
- Nas, R. (2003). Türkçe Öğretimi. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Nunan. D. (1999). *Second-Language Teaching&Learning*. Heinle&Heinle Publishers. Canada.
- Osada, N., (2004). Listening Comprehension Research: A Brief Review of the Past Thirty Years. *Dialogue*, Vol. 3, pp. 54.
- Richards, J.C. (2008). *Teaching listening and speaking: from theory to practice*. Cambridge: Cambridge Üniversitesi Yayıncılık
- Şahin, C. (2012). Dinleme metinlerinden önce ve sonra sorulan soruların ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine ve hatırlama düzeyine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Taşer, S. (2000). *Konuşma Eğitimi*. İstanbul:Papirus Yay.
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları-Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 13, 161-167.
- Yangın, B. (1999). *İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı – Modül 4: İlköğretimde Türkçe öğretimi*. Ankara: MEB.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.

STRUCTURED ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between the level of comprehension and the academic achievement of the students and to what extent students' listening comprehension levels predict academic achievement in secondary schools. In addition to reading, writing and speaking skills training, listening skills training also plays an important role in Turkish lesson which is a skill lesson. The importance of listening skills has long been recognized, but it has been delayed to reflect this awareness in a systematic and normative way. When Turkish programs are examined, it is seen that the importance given to reading and writing skills for many years is not given to listening skills. Reading and listening constitute two important pillars of understanding. There are research findings showing that there is a high correlation between reading comprehension power and academic achievement (Bloom, 1979; Fidan & Baykul, 1994; Bayat & Şekercioğlu & Bakır, 2014; Ateş, 2017). From the results of this study, it is seen that there is a significant relationship between reading comprehension and academic achievement. However, in the relevant literature review, it was determined that there were no studies revealing the relationship between listening comprehension and academic achievement. In the light of this information, the question of whether one of the two important pillars of understanding has an effect on academic achievement is a current and important question.

This research is a descriptive study in relational screening model. While the universe of the study is composed of all middle school students studying in the city center of Kırşehir, The sample of the study consisted of 444 students studying in 7 official secondary schools located in Kırşehir city center. In the selection of the sample, the maximum diversity method has been adopted from the purposive sampling types. In this context, students who are studying in regions with different socio-economic backgrounds were included in the sampling by taking into consideration the representation ability of the universe. As data collection tools 'Listening Test 1' and 'Listening Test 2' have been used that are prepared by the researcher by getting opinions of the experts and doing necessary item analysis. In order to determine the academic achievement scores of the students in Turkish, mathematics, science and technology, social studies, religious culture, English courses, TEOG 1 and TEOG 2 exam scores were used in 2016-2017 academic year. While analysing the data in the study; Pearson product-moment correlation coefficient technique was used to examine the relationship between students' listening comprehension levels and their academic achievement. In order to examine the students' level of comprehension and to predict the academic achievement, simple linear regression analysis technique was used. SPSS 21.0 statistical package program was used to analyse the data.

As a result of the study, it was concluded that there was a significant and high positive relationship between the arithmetic average of the listening tests and the academic achievement in Turkish, mathematics, science and technology, social studies, English and religious culture courses. In addition, the predictive variable, listening comprehension level, was understood to be a significant predictor of academic achievement. Reading skill, which is one of the two pillars of understanding, is seen as a skill in which everyone is mobilized for campaigns (book reading campaigns) and officialized by circulars, from servants to education administrators. Yet when it comes to listening skills; preconceptions like listening is a self-developing skill and no special education is needed are confronted. However, many experimental studies have revealed that listening skills can be improved by education (Johnson, 1951; Heilman, 1951; Irvin, 1954; Erickson, 1954; Hollow, 1955; Giffin ve Hannah, 1960, Doğan, 2007). With the

changing social and economic structure, rapid developments in the informatics world reveal that the individuals who have not developed their listening skills will fall behind academically and socially than those with advanced listening skills (Şahin, 2012). The importance of listening education becomes even more important when it is considered that communication is the basis of learning and listening is the basis of communication. However, until recent years the listening skill has always remained a passive skill and the need for education has not been felt. David Nunan (1999) states that listening skills have the same fate as the fairy tale hero Cindirella and unfortunately continues to share. As the Kahraman (2015) stated, listening skills education should now be avoided from treating like an orphan children and must take the place they deserve. Teachers should avoid being dependent on textbooks and try to be more flexible in adapting and changing teaching materials. Today, primary school, middle school and high school students learn the most information by listening in both oral and numerical courses. If everything was learned by reading, there would be no need for private lessons, training courses or private tutoring. The individual needs to hear, listen, react during listening, get feedback and discuss to learn simple or complex information and to construct in his mind. Therefore, all students should be given active listening skills regardless of their level. Keray Dinçel (2019), in his research, classified the activities in the existing Turkish textbooks as pre-listening, listening order and post-listening activities. In this classification, it is concluded that the most activity is in post-listening activities and the least activity is in while listening activities. When listening is considered to be an active process, the fact that the activities during the listening should be given more space. This study was carried out in Kirsehir province of Turkey in Central Anatolia Region. Similar studies at different age groups and levels in Turkey's other parts and cities would be useful on behalf of to generalize the results of the study on the testing results.